

COMPARISON OF CLASSROOM MANAGEMENT SKILLS OF TEACHERS GRADUATED FROM EDUCATION FACULTIES AND OTHERS

Abdullah ADIGÜZEL**, Ali CULHA***

ABSTRACT: The purpose of this study is to determine teachers' classroom management skill levels, and to compare classroom management skills of teachers who are graduated from Faculty of Education and other faculties. In addition, it is aimed to determine whether teachers' management skills differ based on some variables. For this purpose, we chose teachers who work in elementary schools, secondary schools and high schools in Şanlıurfa province in central districts. This research is a quantitative research. With descriptive survey was conducted using a single model and relational techniques. In the study universe consisting of 8389 teacher and it was conducted on a sample consisting of 589 teachers. Research on material developed by the researchers consists of 49 5-Point Likert-types 'Classroom Management Skills Scale was used. The results indicate that that most of the time, teachers were able to carry out classroom management skills. The research also shows that teachers' classroom management skills do not differ according to gender, age, branch, participating in in-service training on classroom management, type of school, classroom size and using visual technological tools. It also indicates that teachers' level of ability, concerning classroom management, differs according to the teachers' marital status, professional seniority, the faculty that he /she graduated, reading book about classroom management and education style of the schools that they work. It is underlined that teachers who have professional seniority over 21 years have higher classroom management skills than those who have professional seniority 6-10 years. It is also underscored that the marital status of teachers has significant impact on their classroom management skills; married teachers' classroom management level is more advanced than that of single teachers. In addition, teachers who read book about classroom management are more skilled than those who do not do so. Besides, teachers who work in schools with normal education are more talented about classroom management than teachers who work in schools with dual one. According to teachers' classroom management skills; Teachers with seniority 21 years or older, who are married to teachers, classroom teachers, reading about books that have been identified by management and the benefit of teachers working in schools with regular training. Research results further show that not only teachers who graduated from the faculty of education but also teachers who graduated from other faculties (Faculty of Arts and Sciences, Faculty of Theology, Faculty of Engineering, etc.) have advanced ability about classroom management. In other words, teachers' classroom management skill levels do not differ significantly according to the "graduation from the faculty of education".

Keywords: Teacher, pedagogical formation, classroom management skill

SUMMARY

Without an efficient classroom management, it is hard to tell, the course of actions, which are aimed towards the students in the classroom environment, will occur at the intended level (Terzi, 2002). Occurrence of classroom management properly is related to, as the classroom manager, the teacher's tendency to the occupation, talent, creativity, personality, intellect, ability, understanding and experience (Balay, 2012). Therefore, identifying and development of classroom management ability level of teachers will contribute to solve many problems in education (İlgar, 2007:3).

Purpose

Not only the graduates of Faculty of Education have been working as teachers but also graduates of other faculties (Faculty of Science and Letters, Faculty of Engineering, Faculty of

* Bu çalışma, "Eğitim Fakültesinden Mezun Olan Öğretmenler ile Diğer Fakültelerden Mezun Olan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Karşılaştırılması" adlı Yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

** Doç. Dr. Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, aadgzl@gmail.com

*** Öğretmen, MEB.

Theology etc.), who have completed a course about teaching (pedagogical formation) have been working as teachers in Turkey. For this reason, it is thought that the graduates of Faculty of Education and other faculties can have different skills while carrying out the occupation of teaching. While carrying out teaching, one of the skill area of teachers, they need to have, is classroom management. Classroom management is providing and sustaining appropriate environment for learning, removing working barriers of teachers and students, proper usage of education time, getting students to take part in activities, management of sources, individuals and time in classroom (Boz, 2002). Classroom environment, which constitutes the best part of time students and teachers have together, and management of this environment is of great importance.

Method

This is a quantitative research. Teachers working in official primary schools, secondary schools and high schools of Ministry of Education in Şanlıurfa and its central districts in 2013-2014 constitute nature of this research. This research aims to identify the classroom management levels of teachers working in official primary schools, secondary schools and high schools of Ministry of Education in Şanlıurfa and its central districts, compare and determine if the classroom management skills of those teachers who graduated from Faculty of Education and other faculties differ according to some variables. In the personal information form prepared to gather info for the independent variable of the research, there are questions about gender, age, marital status, professional seniority, course, alma mater, in-service training about classroom management, reading about classroom management, school type, education model, average classroom size and usage of visual technological tools in classroom. Within the the scope of this research, a reliable and valid scale evaluating the classroom management skills of teachers was developed. Classroom Management Skills Scale was developed to evaluate the classroom management skills of teachers. It composes of 76 skill statement as a draft; it was determined as 49 article as a result of the scale development analysis and is a 5 point likert scale. To identify the classroom management skill levels of teachers, percentage, frequency, arithmetic average and standard deviation were used. T-test, analysis of variance (ANOVA) were used to determine whether the teachers view on classroom management skills differ considerably according to their personal characteristics and to identify the source of the difference, Turkey HSD tests were used.

Findings

As a result of the research, it was determined that teachers usually carried out the classroom management skills. It was determined that the teachers', who take part in the research, classroom management skill levels don't differ considerably according to the variables like gender, age, course, in-service training about classroom management, school type, average classroom size and usage of visual technological tools in classroom. Contrary to the belief in the society that male teachers are generally at a higher level than the female teachers, according to the gender variable male and female teachers' being on the same classroom management skill levels can be explained by the fact that in recent years, women are capable to compete with men in every field and it has been withdrawn from male dominance. Moreover, nowadays women take more responsibility at home and in family management, this can also be seen in professional life; it can be alleged that womens entrepreneurship, work success, responsibility, leadership and management traits have developed. Although there is not a considerable difference, it was identified that teachers who use visual technological tools in the classroom are at a relatively higher classroom management skill level. Teachers' usage of photo, power point slides, video, audio record or smart board can raise concern of students who are bored with the usual methods and techniques, motivate them, hinder the undesirable behavior. In this case, it can be thought that teachers can be more successful on classroom management when they use visual technological tools in the classroom. On the other hand, it was determined that teachers' classroom management skill level differ considerably according to marital status, professional seniority, graduation faculty, reading about classroom management and education type of school. It was determined that teachers with 21 years and more professional seniority compared to teachers with 6-10 years professional seniority, married teachers compared to single teachers, teachers who read about

classroom management compared to teachers who don't, teachers who work in schools with mainstream education compared to teachers who work in schools with dual education have higher classroom management skill levels.

Discussion

According to the graduation faculty variable, there is a result in favor of Faculty of Education, Faculty of Science and Letters and Faculty of Theology versus Faculty of Engineering. As it is a teacher training faculty, general anticipation is that there must be a result in favor of Faculty of Education. Together with Faculty of Education, Faculty of Theology and Faculty of Science and Letters have a favorable result because it can be alleged that teachers who graduate from Faculty of Theology and Faculty of Science and Letters contribute to classroom management skill levels considerably as they take Pedagogical Formation (a course on teaching). Besides, taking into consideration that graduates of Faculty of Theology and Faculty of Science and Letters mostly work in high schools, it can be associated that the teachers who work in high schools have relatively higher classroom management skill levels. It can be understood that teachers, who graduate from Faculty of Engineering, have lower classroom management skill levels because these teachers start to work as teachers without taking a course about teaching. It can be regarded as an indicator that the 2-3 month pedagogical formation training that they take via in-service training is not sufficient. Married teachers have higher classroom management skill levels compared to single teachers and this can be explained by the effect of factors like house and family management and child rearing. It can be thought that a teacher who has experience in house and family management can project these experiences onto classroom, besides a teacher, who is a father or a mother, can understand the students' feelings, thoughts and behaviors easily. It can be explained that teachers, who work in mainstream schools, have higher classroom management skill levels because break time in these schools is longer, there is a launch break and more opportunity to take part in social activities. According to Şahin (2007), dual education is carried out by necessity because there is lack of classroom; this makes the break times shorter and as a result teachers and students can not rest in break time sufficiently.

Conclusion and Suggestions

As a result of the research, it was found out that both the teachers, who graduate from Faculty of Education, and the other teachers, who graduate from other faculties, have high classroom management skill levels. In other words, there is not a considerable difference according to the teachers' "Graduate of Faculty of Education" variable. In the circumstances, there is not a determining effect on classroom management between the teachers, who graduate from the Faculty of Education which trains teacher, and the teachers, who graduate from other faculties, when they work. The reason can be explained by the fact that most of the students prefer especially Faculty of Science and Letters and Faculty of Theology to be a teacher.

EĞİTİM FAKÜLTESİNDEN MEZUN OLAN ÖĞRETMENLER İLE DİĞER FAKÜLTELERDEN MEZUN OLAN ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI*

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Şanlıurfa ili merkez ilçelerinde bulunan ilkököl, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerini belirlemek, bu öğretmenlerden Eğitim Fakültesi mezunu olanlarla diğer fakültelerden mezun olanların sınıf yönetimi becerilerini karşılaştırarak öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamaktır. Araştırmada nicel yöntem kullanılmıştır. Betimsel tarama modeliyle tekil ve ilişkisel teknikler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma 8389 öğretmenden oluşan evrenden tabakalı örnekleme yöntemiyle alınan ve 589 öğretmenden oluşan örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen, 49 maddeden oluşan 5' li likert tipinde 'Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği' kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini çoğu zaman gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin; cinsiyet, görev yapılan okuldaki ortalama sınıf mevcudu değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. Buna karşın öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin; medeni durum, mesleki kıdem, mezun olunan fakülte, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuma ve görev yapılan okulun eğitim şekli açısından anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlere göre, evli öğretmenlerin bekar öğretmenlere göre, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin okumayanlara göre, normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin ikili eğitim yapan okullarda görev yapanlara göre sınıf yönetimi becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin; mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenler, evli olan öğretmenler, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenler ve normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda hem Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin hem de diğer fakültelerden (Fen-Edebiyat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi vs...) mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Başka bir ifade ile öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri "Eğitim Fakültesi Mezunu Olma" değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, pedagojik formasyon, sınıf yönetimi becerisi

GİRİŞ

Türk Milli Eğitim sisteminin birey yetiştirmeye yönelik amaçları okullarda, okulların yetiştirmek istediği birey profiline yönelik amaçları ise sınıflarda gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu nedle eğitimin en işlevsel parçası olan okul ve okulun alt birimi olan sınıflar, nitelikli insan gücünün yetiştirildiği yerlerdir. Bu yüzden etkili bir sınıf yönetimin gerekliliği, kaçınılmaz bir şekilde karşımıza çıkmaktadır (Yeşilyurt ve Çankaya, 2008). Eğitim ve öğretim etkinliklerinin kalitesi, sınıf yönetiminin etkililiğine bağlıdır. Eğitim ve öğretim etkinliklerinin kalitesini yükseltmesi beklenen öğretmenlerin, sınıfı etkili bir biçimde yönetmeleri gerekmektedir (Demirtaş ve Kahveci, 2010). Bu çerçevede, etkili bir öğretme öğrenme süreci gerçekleştirmek isteyen öğretmenlerin sahip olmaları gereken en önemli beceri, sınıflarındaki öğrencileri ve madde kaynaklarını sınıfın amaçları doğrultusunda harekete geçirme yani yönetme becerisidir (Demirtaş, 2011: 13).

Öğretmen ve Öğretmenin Nitelikleri

Öğretmenlik mesleği, devletin eğitim, öğretim ve ilgili yönetim görevlerini üzerine alan, özel bir uzmanlık gerektiren bir meslektir. Öğretmen, öğrencinin psikolojisi hakkında bilgi sahibi olmalı, öğretim yöntemlerini ve uygulamalarını iyi bilmelidir (Yıldırım, 2008). Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük ölçüde öğretmenlerin niteliğiyle doğru orantılıdır. Bu bakımdan eğitim sistemi içinde görev alacak öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde, iyi bir şekilde yetiştirilmesi, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşır (Şişman, 2007: 189). Nitelikli öğretmenlerden yoksun olan bir eğitim sisteminde kaliteden bahsedilemez. Eğitimde kaliteyi sağlamak amacıyla programlar geliştirilebilir, okullara daha fazla öğretim araç ve gereçleri alınabilir, öğretim süresi uzatılabilir ya da fiziki çevre değiştirilebilir. Ancak öğretmen nitelikli değilse istenilen hedefler

gerçekleştirilemez. Öğretmenlerin, çağın ve mesleğin gerektirdiği değer ve davranışlara sahip olması ya da olmaması eğitimde kalitenin temel göstergesidir (Erişen, 2011).

Formal eğitimin vazgeçilmez temel öğeleri olarak kabul edilen öğrenci, öğretmen, ders planı, eğitim programı, öğretim süreci, öğretme-öğrenme yöntem ve teknikleri, eğitim teknolojisi ve zaman gibi birçok öğe sınıfta birlikte yer alır. Bütün bu öğeler arasında anlamlı ve sürekli bir eşgüdüm sağlamak durumunda olan kişi öğretmendir. Bu nedenle öğretmen, sınıf yönetimi konusunda yeterli olmak zorundadır. Öğretmenin sınıf yönetimi konusunda yetersiz kalması öfkeye, patlamaya, umutsuzluğa, yıkıma, iş stresine, iş doyumsuzluğuna ve işten uzaklaşmaya neden olabilir (Sarıtaş, 2003). Öğretmenin yeterlikleri artırılıp, mesleğe karşı tutumu arttırılmadıkça, iyi bir sınıf yönetimi beklenemez (Başar, 2003: 12). Sınıfın iyi yönetilmesi, eğitimde başarılı olmak için ilk adım olarak kabul edilmektedir. Bu durumda öğretmenin liderlik rolü ön plana çıkmakta, eğiticilik özelliği kadar yöneticilik özelliğinin de geliştirilmesi önem kazanmaktadır. Öğretmenin bu rolünü gerçekleştirmesi için sınıf yönetimi etkinlikleri konusunda bilgi sahibi olması ve bildiklerini doğru biçimde uygulayabilmesi gerekir (Ağaoğlu, 2005: 7-8; Demirtaş, 2011: 3).

Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerisi

Öğretmenin temel görevi, öğrencilerde belirlenen hedefler doğrultusunda istenilen yönde davranış değişikliği meydana getirmektir. Bunun için öğretmenin etkili bir sınıf yönetimi becerisine sahip olması gerekmektedir. Bu da yeterli pedagojik formasyon eğitime sahip olmakla mümkündür (Şahin, 2007). Sınıf Yönetimi dersini alan öğretmen adayları, öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilerle iletişim, motivasyon, zaman yönetimi, sınıf içi istenmeyen davranışlar ve bu davranışlara karşı geliştirilen sınıf yönetimi stratejileri, sınıf yönetimi modelleri, sınıf organizasyonu gibi konuları hem teorik hem de uygulamalı bir şekilde öğrenmektedirler (Özay Köse, 2010). “Sınıf Yönetimi” dersi, etkili iletişim, zaman yönetimi, çatışma çözme, liderlik, istenmeyen davranışlar ve bu davranışların ortadan kaldırılması noktalarında öğretmene yetkinlik kazandırmayı amaçlar (Öksüz, Çevik, Baba ve Güven, 2011). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği; öğretmenlik meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür bilgisi alanlarında iyi yetişmiş olması gerekmektedir. Günümüzde öğretmenlerin öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin bilgi, beceri ve tutumlarının toplumların ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olması beklenmektedir. Ülkemizde özellikle alan öğretmeni yetiştirmede tarihi süreç içerisinde farklı modellerin uygulandığı bilinmektedir. Bu bakımdan ülkemizde alan öğretmeni yetiştirmede tarihi süreç içerisinde pedagojik formasyon programları önemli yer tutmaktadır (Adıgüzel, 2013).

Öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere izlenen politikalar ve uygulamalar, öğretmen açığını gideremediği için farklı dönemlerde öğretmen ihtiyacının karşılanması amacı ile Eğitim Fakültesi mezunu olmayanların öğretmen olmasını sağlamak amacıyla çeşitli sertifika programları açılmıştır (Eraslan ve Çakıcı, 2011). Pedagojik Formasyon Eğitimi Programı, Öğretmenlik Sertifikası, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programı gibi isimlerle ifade edilen bu modelin temel özelliği, doğrudan öğretmen yetiştirmek üzere hazırlanan geniş kapsamlı bir eğitim programına dayanmayan fakülte mezunlarından isteyenlere öğretmenlik formasyonu ve öğretmenlik unvanı vermesidir. Pedagojik formasyon modeli, öğretmen adaylarına öğretmenlik formasyonu ile ilgili meslek derslerini vermeyi ve staj uygulamalarını kapsar (Ertem, 1998).

Türkiye’de öğretmenlerin büyük bir kesimi, Eğitim Fakültelerinden yetişmektedir. Bunun yanında, ülkemizde öğretmen ihtiyacının fazla olması sebebiyle, bu ihtiyacın karşılanmasında Eğitim Fakülteleri yeterli olamamış, öğretmenlik sertifika programları (pedagojik formasyon) veya tezsiz yüksek lisans programı uygulamalarıyla öğretmen ihtiyacı giderilmeye çalışılmıştır. Ancak bu programlarda nitelikli öğretmen yetiştirilip yetiştirilemediği tartışılmaktadır (Yüksel, 2010). Ayrıca yapılan düzenlemeler, Eğitim Fakültesi dışındaki fakültelerden (Fen Edebiyat, İlahiyat vs.) mezun olup pedagojik formasyon eğitimini tamamlamış öğrencilerin öğretmenlik mesleğine tutumları hakkında net bir bilgi vermemektedir (Eraslan ve Çakıcı, 2011). Ortaöğretime alan öğretmeni yetiştirmek amacıyla 2010–2011 eğitim-öğretim yılından itibaren tekrar uygulamaya konulan pedagojik formasyon sertifika programlarının, öğretmenlerin öğretme öğrenme sürecine ilişkin yeterliklerine etki düzeyini belirlemek önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir (Adıgüzel, 2013). Görüldüğü gibi geçmişte ve günümüzde farklı gerekçelerden dolayı sadece Eğitim Fakültesi mezunları

değil diğer fakültelerden (Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, İlahiyat Fakültesi vb.) mezun olanlar da öğretmenlik meslek bilgisi yeterliğini alıp öğretmen olarak görev yapabilmektedir. Bu araştırma Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini karşılaştırmak, bu konuda öneriler geliştirmek ve alanyazına katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Şanlıurfa ili merkez ilçelerinde bulunan ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerden Eğitim Fakültesinden mezun olanlarla diğer fakültelerden mezun olanların sınıf yönetimi becerilerinin karşılaştırılması olarak incelenmesidir. Araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmek üzere aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Genel olarak öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri nedir?
2. Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri; öğretmenin cinsiyetine, medeni durumuna, mesleki kıdemine, mezun olduğu fakülteye, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyup okumamasına, görev yaptığı okulun eğitim şekline ve görev yaptığı okuldaki ortalama sınıf mevcutlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri nedir?
4. Diğer fakültelerden (Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, İlahiyat Fakültesi) mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri nedir?
5. Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

YÖNTEM

Bu çalışmada nicel yöntem kullanılmıştır. Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin karşılaştırılmasını amaçlayan bu çalışma, betimsel tarama modeliyle tekil ve ilişkisel teknikler kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim ve öğretim yılının bahar döneminde Şanlıurfa ili merkez ilçelerinde (Eyyübiye, Haliliye, Karaköprü) bulunan MEB'e bağlı resmi ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan 8389 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma evreninin geniş olması, evrenin tümüne ulaşabilmenin güç olması ve ekonomik olmamasından dolayı örneklem alma yoluna gidilmiştir. 8389 kişiden oluşan bu evrenin % 5 tolere edilebilir hata payı ile en az 370 kişiden oluşan bir örneklem grubu ile temsil edilebileceği ileri sürülmüştür (Büyüköztürk vd., 2012: 98). Örneklem yapılırken iki aşamada tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Şanlıurfa ili merkez ilçelerinin sosyo-ekonomik yapıları farklı olduğu gerekçesiyle her üç ilçedeki okullara eşit oranda ulaşılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda her ilçede bulunan okulların türleri de dikkate alınarak % 10'una ulaşılmaya çalışılmıştır.

İkinci aşamada ise öğretmen sayısı bazında tabakalı örneklem alma yoluna gidilmiştir. Her okul türünde görev yapan öğretmen sayısının evren içindeki temsil oranı hesaplanmıştır. Buna göre; araştırmanın evrenini oluşturan 8389 öğretmenin 3104'ü (%37) ilkokul öğretmenleri, 2851'i (%34) ortaokul öğretmenleri, 2434'ü (%29) lise öğretmenleridir. Bu oranlar dikkate alınarak 670 adet anket okullarda uygulanmıştır. 670 anketin % 37'si (248 adet) ilkokul öğretmenlerine, % 34'ü (228 adet) ortaokul öğretmenlerine, % 29'u (194 adet) lise öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırmanın örnekleme alınan öğretmen sayıları aşağıdaki Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1
Araştırmanın Örneklemi

Okul Türü	Öğretmen Sayısı			Toplam
	Eyyübiye	Haliliye	Karaköprü	
İlkokul	109	107	32	248
Ortaokul	88	100	40	228
Lise	36	99	59	194
Toplam	233	306	131	670

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, Kişisel Bilgi Formu ve Sınıf Yönetimi Becerileri anketi kullanılmıştır. Sınıf Yönetimi Becerileri anketi, 49 madde olarak belirlenen, 5'li Likert tipinde bir ankettir. Sınıf yönetimi becerileri anketinin iç tutarlılık katsayısı .94 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmesi, SPSS paket programı ile bilgisayar ortamında yapılmıştır. Ölçek aracılığıyla toplanan verilerin gruplar arasında normal dağılıma uygunluğunu belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov normalite testi yapılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiğinden, araştırmada parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmada yapılan istatistiksel çözümlenmeler için anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği'nde yer alan seçeneklere ilişkin sınırlar ve gruplamalar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2
Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeğinde Yer Alan Seçeneklere İlişkin Sınırlar ve Gruplamalar

Seçenekler	Sınırlar	Düzeyleyler	Sınırlar
Hiçbir zaman	1	1.00-1.79	Düşük düzey
Nadiren	2	1.80-2.59	
Zaman zaman	3	2.60-3.39	Orta düzey
Çoğu zaman	4	3.40-4.19	Yüksek düzey
Her zaman	5	4.20-5.00	

BULGULAR

Bu kısımda araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılmasına, eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenler ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin karşılaştırılmasına yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyleri

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ölçeğin bütününde ve alt boyutlarında incelenmiş, elde edilen bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3
Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeylerine İlişkin Bulgular

	N	\bar{X}	Ss
Sınıf Yönetimi Becerileri	589	4.12	0.42
Giriş Etkinlikleri Alt Boyutu	589	4.02	0.49
Geliştirme Etkinlikleri Alt Boyutu	589	4.23	0.47
Sonuç Etkinlikleri Alt Boyutu	589	3.97	0.53
Genel Etkinlikler Alt Boyutu	589	4.23	0.47

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin aritmetik ortalamasının genel olarak yüksek düzeyde ($\bar{X} = 4.12$) olduğu görülmektedir. Öte yandan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin alt boyutları açısından bakıldığında en fazla sınıf yönetimi becerisine “*Dersin Geliştirme Etkinlikleri*” ($\bar{X} = 4.23$) ve “*Dersteki Genel Etkinlikler*” ($\bar{X} = 4.23$) alt boyutlarında, en az ise “*Dersin Sonuç Etkinlikleri*” ($\bar{X} = 3.97$) alt boyutunda olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin genel olarak sınıf yönetimi beceri düzeylerinin yeterli düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenler dersin sonuç etkinlikleri konusunda diğer etkinlik alanlarına göre daha zayıf oldukları görülmüştür. Dersin geliştirme aşaması ise öğretmenlerin güçlü oldukları beceri alanı olduğu belirlenmiştir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Cinsiyet*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-Testi sonucunda elde edilen veriler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4
Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Kadın	275	4.12	0.41	587	-0.103	0.918
Erkek	314	4.12	0.42	579.812		

*p<.05

Tablo 4’teki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin *cinsiyet* değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir [$t(587) = -0.103$; $p > .05$]. Bu bulguya dayalı olarak öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği söylenebilir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Medeni Durum*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-Testi sonucu elde edilen veriler Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5
Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Evli	375	4.15	0.41	587	2.492	0.013
Bekâr	214	4.06	0.43	429.978		

*p<.05

Tablo 5’teki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşleri *medeni durum* değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [$t(587) = 2.492$; $p < .05$]. Evli öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalaması $\bar{X}=4.15$, bekâr öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalaması $\bar{X}=4.06$ olduğundan bu farklılık evli öğretmenlerin lehinedir. Tablo 6’da Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Mesleki Kıdem*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonucu elde edilen veriler verilmiştir.

Tablo 6
Mesleki Kıdem Değişkenlerine Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	F	p	Fark	
Mesleki Kıdem	0-5	219	4.13	0.38	Gruplar	2.081	3			
	6-10	207	4.06	0.45	Arası					
	11-20	134	4.14	0.41	Grup	103.786	585	3.909	0.009	2-4
	21 ve üstü	29	4.32	0.44	İçi					
	Toplam	589	4.12	0.42	Toplam	105.867	588			

Tabloda öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerinin *mesleki kıdem* değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır [F(3)= 3.909; p< 0.05]. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşlerinin *mesleki kıdem* değişkenine göre aritmetik ortalamalarının $\bar{X}=4.06$ ile $\bar{X}=4.32$ arasında değiştiği görülmektedir. Bu verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri puan ortalamalarının en yükseği $\bar{X}=4.32$ aritmetik ortalama ile mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerde mevcut olduğu görülmektedir. Bunu $\bar{X}=4.14$ aritmetik ortalama ile mesleki kıdemi 11-20 yıl arasında olan öğretmenler, $\bar{X}=4.13$ aritmetik ortalama ile mesleki kıdemi 0-5 yıl arasında olan öğretmenler ve $\bar{X}=4.06$ aritmetik ortalama ile mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenler takip etmektedir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin *mesleki kıdem* değişkenine göre göstermiş olduğu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan Tukey HSD testi sonuçlarına göre farkın mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenler ile mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenler arasındaki farktan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalaması $\bar{X}=4.32$, mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalaması $\bar{X}=4.06$ olduğundan bu fark mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin lehinedir. Tablo 7’de Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Mezun Olunan Fakülte*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonucu elde edilen veriler verilmiştir.

Tablo 7
Mezun Olunan Fakülte Değişkenlerine Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	F	p	Fark	
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim	403	4.12	0.42	Gruplar	2.239	3	4.214	0.006	1-4
	İlahiyat	48	4.15	0.37	Arası					2-4
	Fen Edebiyat	94	4.17	0.36	Grup	103.627	585			3-4
	Mühendislik	44	3.91	0.55	İçi					
	Toplam	589	4.12	0.42	Toplam	105.867	588			

p> 0.05

Tablo 7’de öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerinin *mezun olunan fakülte* değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır [F(3)= 4.214; p< 0.05]. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşlerinin *mezun olunan fakülte* değişkenine göre aritmetik ortalamalarının $\bar{X}=3.91$ ile $\bar{X}=4.17$ arasında değiştiği görülmektedir. Bu verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri puan ortalamalarının en yükseği $\bar{X}=4.17$ aritmetik ortalama ile Fen Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerde mevcut olduğu görülmektedir. Bunu $\bar{X}=4.15$

aritmetik ortalama ile İlahiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenler, $\bar{X}=4.12$ aritmetik ortalama ile Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ve $\bar{X}=4.12$ aritmetik ortalama ile Mühendislik Fakültesi mezunu olan öğretmenler takip etmektedir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin *mezun olunan fakülte* değişkenine göre göstermiş olduğu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan Tukey HSD testi sonuçlarına göre farkın Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesi mezunu olan öğretmenler, İlahiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesi mezunu olan öğretmenler ve Fen Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesi mezunu olan öğretmenler arasındaki farktan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Sınıf Yönetimi ile İlgili Kitap Okuma*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-Testi sonucu elde edilen veriler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Sınıf Yönetimi ile İlgili Kitap Okuma Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Evet	440	4.16	0.40	587	3.827	0.000
Hayır	149	4.00	0.46	230,400		

Tablo 8’deki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşleri *sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuma* değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir [$t(587) = 2.532$; $p < .05$]. Sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalamaları $\bar{X}=4.16$, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okumayan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalamaları $\bar{X}=4.00$ olduğundan, bu farklılık sınıf yönetimi becerileri sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin lehinedir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Görev Yapılan Okulun Eğitim Şekli*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-Testi sonucu elde edilen veriler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Okulun Eğitim Şekli Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Normal Eğitim	221	4.17	0.35	587	2.532	0.012
İkili Eğitim	368	4.08	0.45	546.192		

Tablo 9’deki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri *görev yapılan okulun eğitim şekli* değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir [$t(587) = 2.532$; $p < .05$]. Normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalamaları $\bar{X}=4.17$, ikili eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerine ilişkin puan ortalamaları $\bar{X}=4.08$ olduğundan, sınıf yönetimi becerileri normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin lehinedir. Tablo 10’da öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Görev Yapılan Okuldaki Ortalama Sınıf Mevcutları*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonucu elde edilen veriler verilmiştir.

Tablo 10

Ortalama Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	F	p	Fark
Sınıf Mevcudu	30 ve 30’dan az	174	4.12	0.42	G. Arası	0.113	2		
	31-40	309	4.13	0.44	G. İçi	105.753	586	0.313	0.731
	41 ve üstü	106	4.09	0.35	Toplam	105.867	588		
	Toplam	589	4.12	0.42					

$p > 0.05$

Tablo 10’da öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerinin görev yapılan okuldaki ortalama sınıf mevcutları değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır [$F(2) = .313$; $p > 0.05$]. Sınıf mevcutları öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine etki eden bir faktör olmadığı söylenebilir.

Eğitim Fakültesinden Mezun Olan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyleri

Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ölçeğin alt boyutlarında ve ölçeğin tümünde incelenmiş, elde edilen bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11

Eğitim Fakültesinden Mezun Olan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeylerine İlişkin Bulgular

	N	\bar{X}	Ss
Sınıf Yönetimi Becerileri	403	4.12	0.42
Giriş Etkinlikleri Alt Boyutu	403	4.02	0.50
Geliştirme Etkinlikleri Alt Boyutu	403	4.23	0.47
Sonuç Etkinlikleri Alt Boyutu	403	3.98	0.51
Genel Etkinlikler Alt Boyutu	403	4.25	0.47

Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin genel olarak yüksek düzeyde ($\bar{X} = 4.12$) olduğu görülmektedir. Öte yandan sınıf yönetimi becerilerinin alt boyutları açısından bakıldığında öğretmenlerin en fazla beceriye “*Dersteki Genel Etkinlikler*” alt boyutunda ($\bar{X} = 4.25$), en az beceriye “*Dersin Sonuç Etkinlikleri*” alt boyutunda ($\bar{X} = 3.98$) sahip oldukları görülmektedir.

Diğer Fakültelerden Mezun Olan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyleri

Diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ölçeğin alt boyutlarında ve tümünde incelenmiş, elde edilen bulgular Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12

Diğer Fakültelerden Mezun Olan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeylerine İlişkin Bulgular

	N	\bar{X}	Ss
Sınıf Yönetimi Becerileri	186	4.10	0.43
Giriş Etkinlikleri Alt Boyutu	186	4.01	0.47
Geliştirme Etkinlikleri Alt Boyutu	186	4.24	0.47
Sonuç Etkinlikleri Alt Boyutu	186	3.93	0.56
Genel Etkinlikler Alt Boyutu	186	4.19	0.49

Diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin genel olarak yüksek düzeyde ($\bar{X} = 4.10$) olduğu görülmektedir. Ayrıca sınıf yönetimi becerilerinin alt boyutları açısından bakıldığında öğretmenlerin en fazla beceriye “*Dersin Geliştirme Etkinlikleri*” alt boyutunda ($\bar{X} = 4.24$), en az beceriye “*Dersin Sonuç Etkinlikleri*” alt boyutunda ($\bar{X} = 3.93$) sahip oldukları görülmektedir.

Eğitim Fakültesinden Mezun Olan Öğretmenler ile Diğer Fakültelerden Mezun Olan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “*Eğitim Fakültesi Mezunu Olma*” değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-Testi sonucu elde edilen veriler Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13

Eğitim Fakültesi Mezunu Olma Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Eğitim Fakültesi Mezunu Olma	Evet	403	4.12	0.42	587	0.520	0.603
	Hayır	186	4.10	0.43	353.673		

*p<.05

Tablo 13'teki verilere göre öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri *Eğitim Fakültesi mezunu olma* değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir [t(587)= .520; p> .05]. Öğretmenlerin eğitim fakültesi veya diğer fakülte mezunu olmaları onların sınıf yönetimi becerilerine etki eden bir faktör olmadığı söylenebilir.

TARTIŞMA

Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin karşılaştırılmasını amaçlayan bu araştırma, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin hangi düzeyde olduğunu ve sınıf yönetimi becerilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin; onların cinsiyetlerine, medeni durumlarına, mesleki kıdemlerine, mezun oldukları fakülteye, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okumalarına, görev yaptıkları okulun eğitim şekline ve görev yaptıkları okuldaki ortalama sınıf mevcutlarına göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini “çoğu zaman” gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir. Buna göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Yalçınkaya ve Tonbul (2002) da yaptıkları çalışmada sınıf öğretmenlerinin kendi sınıf yönetim becerilerine ilişkin algı düzeylerinin “iyi” (3.18) düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Hem kadın öğretmenlerin hem de erkek öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri yüksek düzeydedir. Benzer şekilde Özay Köse (2010), Şahin ve Altunay (2010), Zengin Bağcı (2010), Öksüz, Çevik, Baba ve Güven (2011) ve Gülünay Sivri (2012) yaptıkları çalışmalarda sınıf yönetimi becerilerinin kadın ve erkek öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Ortaya çıkan bulgulara göre kadın öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile erkek öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri aynı düzeyde olması, öğretmenlik mesleğinin öğretmenin cinsiyetine göre değil de öğretmenlerin niteliğine göre şekillendiğini göstermektedir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık evli öğretmenlerin lehinedir. Evli öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin bekâr öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer bulguyu İlgar (2007) yaptığı çalışmada elde etmiştir. Evli olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin bekâr öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olması ev, aile yönetimi, çocuk yetiştirme gibi faktörlerin etkisi ile açıklanabilir. Ev ve aile yönetiminde tecrübe kazanan bir öğretmenin bu tecrübelerini sınıf yönetimine de yansıtılabileceği, ayrıca anne ya da baba olan bir öğretmenin de öğrencilerin duygu, düşünce ve davranışlarını daha kolay anlayabileceği düşünülebilir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde mesleki kıdeme göre anlamlı şekilde farklılık görülmektedir. Bu farkın mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ile mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri arasında, mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin lehine olduğu ortaya çıkmıştır. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri, mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinden daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Yeşilyurt ve Çankaya (2008) yaptıkları çalışmada 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin, genel olarak daha alt kıdeme sahip olan öğretmenlere göre sınıf yönetimi açısından daha üst düzeyde olduklarını tespit etmişlerdir. Yine Gülünay ve Sivri (2012) tarafından yapılan çalışmada 16 yıl üstü deneyime sahip öğretmenler ile 1-5 yıl ve 11-15 yıl deneyime sahip öğretmenler arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. İlgar (2007) tarafından yapılan çalışmada da 26

yıl ve üzeri grubun puanları ile diğer gruplar arasında 26 yıl ve üzeri deneyimliler grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Böyle bir sonucun ortaya çıkmasında, 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin, öğretmenlik ve sınıf yönetimi konusunda tecrübeli olmaları ile açıklanabilir. Ayrıca meslekte 21 ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin daha iyimser oldukları, bu yaş grubundaki öğretmenlerin büyük bir kısmının anne- baba olduklarından yola çıkarak öğrencilerin duygu ve düşüncelerini daha iyi anlayabilecekleri şeklinde yorumlanabilir. Öte yandan tecrübeli öğretmenlerin sınıfta yaşanan bazı istenmeyen davranışları görmezden geldikleri, genç öğretmenlerin bir otorite kurmaya çalıştıkları dolayısıyla istenmeyen davranışları daha az görmezden geldikleri ileri sürülebilir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde mezun olunan fakülte türüne göre anlamlı şekilde farklılık görülmektedir. Bu farklılık, Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenler arasında Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin lehine, Fen Edebiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenler arasında Fen Edebiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin lehine, İlahiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenler arasında İlahiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin lehinedir. Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri diğer fakültelerden (Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi) mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinden daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Ancak İzci (1999), İlgar (2007), Şahin ve Altunay (2010) ve Bağcı (2010) yaptıkları araştırmalarda öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerinin *mezun olunan fakülte* değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna varmışlardır. Bu sonuç oldukça dikkat çekicidir. Genel beklenti öğretmen yetiştiren fakülte olması nedeniyle Eğitim Fakültelerinin lehine bir sonucun çıkmasıdır. Eğitim fakültesinin yanında İlahiyat ve Fen Edebiyat fakültelerinin lehine de farklılık çıkması, İlahiyat ve Fen Edebiyat fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin almış oldukları pedagojik formasyon eğitimleri ile sınıf yönetimi beceri düzeylerine önemli katkılar sağlandığı ileri sürülebilir. Ayrıca İlahiyat ve Fen Edebiyat mezunlarının daha çok liselerde görev yaptığı düşünülürse, bu durum liselerde görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin nispeten yüksek düzeyde olması ile ilişkilendirilebilir. Mühendislik Fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin düşük olması, bu öğretmenlerin öğretmenlik mesleği ile ilgili herhangi bir eğitim almadan öğretmen olarak göreve başlamalarından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir. Bu öğretmenlere hizmet içi eğitimler aracılığıyla 2-3 aylık sürede verilen pedagojik formasyon eğitimlerinin yeterli düzeyde olmadığı bir göstergesi sayılabilir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuma değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık görülmektedir. Bu farklılık sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin lehinedir. Sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okumayan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi ile ilgili kitap okumalarının herhangi bir zorunluluk veya bir beklenti içermemesi, kendi istekleriyle sınıf yönetimi konusunda kendilerini geliştirmek amacıyla kitap okumalarının, onların sınıf yönetimi becerilerine olumlu katkılar sağladığı ileri sürülebilir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri görev yapılan okulun eğitim şekli değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin lehinedir. Buna göre normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin ikili eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinden daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin daha yüksek düzeyde olması bu okullarda teneffüs sürelerinin daha fazla olması, yemek aralarının olması, sosyal aktivitelere daha çok katılım imkânının olması gibi nedenlerle hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin daha fazla dinlenmeleri, stres atmaları ve deşarj olmaları ile açıklanabilir. Şahin (2007)'e göre ikili öğretim, derslik eksikliği nedeniyle zorunlu olarak yapılmakta, ders zamanını sıkıştırmakta, öğrencilerin ve öğretmenlerin ders aralarında yeterli oranda dinlenememelerine neden olmaktadır.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri görev yapılan okuldaki ortalama sınıf mevcutları değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Anlamlı farklılık göstermemekle birlikte

ortalama sınıf mevcutları 41 ve üstü olan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ortalama sınıf mevcutları 41' den az olan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinden nispeten daha düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ortalama sınıf mevcutları 41 ve üstü olan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin düşük olması; sınıftaki öğrenci sayısı arttıkça öğretmenin öğrencileri tanınmasının güçleşmesi, tüm öğrencilerin derse katılımının sağlanamaması, farklı öğrenme yöntem ve tekniklerinin uygulanamaması, öğretmenin kendini sınıf yönetimi becerileri konusunda yetersiz hissetmesi ile açıklanabilir. Zengin Bağcı (2010) ve Gülünay Sivri (2012)' nin yaptıkları araştırmalarda öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile sınıf mevcudu değişkeni arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Ancak Yalçinkaya ve Tonbul (2002), İlgar (2007)'in yaptıkları araştırmalarda öğretmenlerin sınıf yönetim becerileri sınıf mevcudu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılığın, sınıf mevcudu az olan okullarda görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Öksüz, Çevik, Baba ve Güven (2011)'in yaptıkları araştırmada benzer şekilde sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının iyi düzeyde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öte yandan diğer fakültelerden (İlahiyat Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi) mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin de yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu durum Eğitim fakültesi mezunlarında bir farklılık yaratacak programlara sahip olma durumunun sorgulanması gerektiğini gündeme getirmektedir. Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin birbiriyle aynı ve yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Akkaya Çelik (2006) tarafından yapılan araştırmada da ilköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğitimi alma durumu ile sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Benzer şekilde İlgar (2007) çalışmasında öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri puanlarının formasyon belgesine sahip olma değişkenine göre incelemiş, formasyon eğitimi alan ve almayan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farka rastlamamıştır. Yine aynı çalışmada sınıf yönetimi becerileri puanlarının formasyon süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği araştırılmış ve formasyon süresi ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durumda, öğretmenlerin, öğretmen yetiştiren fakülteler olan eğitim fakültelerinden mezun olup öğretmen olarak görev yapmaları ile diğer fakültelerden mezun olduğu halde pedagojik formasyon eğitimi alıp öğretmen olarak görev yapmalarının, sınıf yönetimi konusunda belirleyici bir etki oluşturmadığı söylenebilir. Bunun nedeni öğrencilerin büyük bir kısmının özellikle Fen Edebiyat Fakültesi ve İlahiyat Fakültesini, öğretmen olmak amacıyla tercih etmeleri ile açıklanabilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma sonucunda öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini “çoğu zaman” gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık evli öğretmenlerin lehinedir. Evli öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin bekâr öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde mesleki kıdeme göre anlamlı şekilde farklılık görülmektedir. Bu farkın mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ile mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri arasında, mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin lehine olduğu ortaya çıkmıştır. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri, mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinden daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde mezun olunan fakülte türüne göre anlamlı şekilde farklılık görülmektedir. Bu farklılık, Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenler arasında Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin lehine, Fen Edebiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile Mühendislik

Fakültesinden mezun olan öğretmenler arasında Fen Edebiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin lehine, İlahiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenler ile Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenler arasında İlahiyat Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin lehinedir. Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri diğer fakültelerden (Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi) mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinden daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuma değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık görülmektedir. Bu farklılık sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin lehinedir. Sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okumayan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri görev yapılan okulun eğitim şekli değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin lehinedir. Buna göre normal eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin ikili eğitim yapan okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinden daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri görev yapılan okuldaki ortalama sınıf mevcutları değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Araştırma sonucunda Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin birbiriyle aynı ve yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlara dayalı olarak şu öneriler geliştirilebilir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin geliştirilmesi için neler yapılması gerektiği araştırılıp ve buna yönelik programlar hazırlanabilir. Üniversite ile okulların daha yakın işbirliği içinde olması, öğretmenlerin niteliklerini arttırmaya yönelik eğitimin bu işbirliği içinde verilmesi önerilebilir. Mühendislik Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeyleri diğer fakültelerden (Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi) mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinden daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu sonuca ilişkin olarak, diğer fakültelerden mezun olanların öğretmen olarak görev yapmalarına imkan verilse bile, bu mezunlara verilecek olan pedagojik formasyon eğitiminin daha nitelikli olması sağlanabilir. Sınıf yönetimi beceri düzeyi, sınıf yönetimi ile ilgili kitap okuyan öğretmenlerin lehine anlamlı şekilde farklılık göstermektedir. Öğretmenlerin, öğretmenlik eğitimi ve sınıf yönetimi için hazırlanmış kitapları, dergileri ve bilimsel araştırmaları okumaları teşvik edilebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, A. (2013). "Pedagojik Formasyon Temelli Alan Öğretmenlerinin Öğretme Öğrenme Sürecine İlişkin Yeterlik Düzeyleri." *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(2), 48-64.
- Ağaoğlu, E. (2005). Sınıf Yönetimi ile İlgili Genel Olgular. *Sınıf Yönetimi*, (Editör: Zeki Kaya). 5. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akkaya Çelik, N. (2006). "İlköğretim Okullarında Görevli Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algılarının Belirlenmesi." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Barlı, Ö., Bilgili, B., Çelik, S. ve Bayrakçeken, S. (2005). "İlköğretim Okul Öğretmenlerinin Motivasyonları: Farklılıkların Ve Sorunların Araştırılması." *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 391-417.
- Başar, H. (2003). *Sınıf Yönetimi*, 10. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 13. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirtaş, Z. ve Kahveci G. (2010). "Öğrenci Algılarına Göre 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlikleri." *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 18-29.
- Demirtaş, H. (2011). Sınıf Yönetiminin Temelleri. *Etkili Sınıf Yönetimi*, (Editör: Hüseyin Kıran). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eraslan, L. ve Çakıcı, D. (2011). "Pedagojik Formasyon Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları." *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 427-438.
- Erişen, Y. (2011). Sınıfta Öğretim Liderliği. *Sınıf Yönetimi*, (Editör: M. Çağatay Özdemir). 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Erjem, Y. (1998). "Bir Öğretmen Yetiştirme Modeli Olarak Pedagojik Formasyon Programı Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma." *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(17), 151-164.
- Gülünay Sivri, D. (2012). "İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Eğilimlerinin Belirlenmesi." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları Ana Bilim Dalı, Eğitimde Program Geliştirme Programı, Ankara.
- İlgar, L. (2007). "İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf yönetimi Becerileri Üzerine Bir Araştırma", Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- İzci, E. (1999). "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretmenlik Meslek Bilgisi (Pedagojik Formasyon) Yeterliliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi." Yayınlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Malatya.
- Öksüz, Y., Çevik, C., Baba, M. ve Güven, E. (2011). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimine İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi." *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 99-113.
- Özay Köse, E. (2010). "Sınıf Yönetimine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri." *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39), 20-27.
- Sarıtaş, M. (2003). Sınıf Yönetimi ve Disiplini ile İlgili Kurallar Geliştirme. Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar. (Editör: Leyla Küçükahmet). Ankara: Nobel Yayınları.
- Şahin, İ. (2007). "Türkiye Eğitim Sisteminde Değişim." *Eğitim, Bilim ve Toplum Dergisi*, 5(20), 29-54.
- Şahin, İ. ve Altunay, U. (2010). "İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Davranışları." *İlköğretim Online*, 10(3), 905-918. 2011. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 12.12.2013 tarihinde Erişildi.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Yalçınkaya, M. ve Tonbul, Y. (2002). "İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algı Ve Gözlemler." *Ege Eğitim Dergisi*, 1(2), 1-10.
- Yeşilyurt, E. ve Çankaya, İ. (2008). "Sınıf Yönetimi Açısından Öğretmen Niteliklerinin Belirlenmesi." *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, (23), 274-295. www.esosder.org adresinden 17.1.2014 tarihinde erişildi.
- Yıldırım, A. (2008). Türk Eğitim Sistemi Ve Öğretmen Yetiştirme. *Eğitim Bilimine Giriş*, (Editör: Aycan Çiçek Sağlam). Ankara: Maya Akademi.

- Yüksel, S. (2010). *Fen-Edebiyat Fakültesi đretim üyelerinin đretmen Yetiştirme Sistemine İlişkin Düřünceleri*. I. Ulusal Eğitim Programları ve đretim Kongresinde Sunulan Bildiri. Balıkesir 13-15 Mayıs. <https://www.pegem.net/akademi> adresinden 03.02.2014 tarihinde erişildi.
- Zengin Bağcı, P. (2010). "İlköğretim Okullarında alışan đretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri ve Bařa ıkma Davranışları Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi." Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.